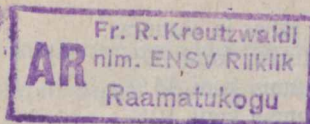


Tartu Ülikooli käitism.
Seminar.
Tartu, Gildi 8-2 kord.



ENSV TEATAJA

5. septembril

Nr. 3

1940

II.

- Art. 22. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus põllutöölise tasude suurendamise kohta.
23. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus Öpperaamatute Komitee asutamise ja tegevuse otsuste äramuutmisest.
24. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus kirjastuste ühes neile kuuluvate raamatukauplustega natsionaliseerimise kohta.
25. Natsionaliseerimisele kuuluvate laevandusettevõtete nimestiku täiendus.
26. Algkooli ja keskkooli tunnikava määrus.
27. Keskkoolide tegevuse korraldamise ajutine määrus.
28. Natsionaliseeritud tekstiiltööstuste saaduste müügi korraldamise juhend.

III.

29. Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe otsus nr. 9.
30. Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe otsus nr. 10.
31. Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe otsus nr. 11.
32. Muudatus sundmäärusele juukselõikamise ja habemeajamise töötubade kohta Harjumaal.
33. Lihajärelevaatus taksid Vändra alevikus 1940/1941 majandusaastal.

II.

22. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus.

30. augustil 1940.

Arvestades seda, et põllutöölise tasud suuremates majapidamistes on püsivalt olnud madalad ja ebahütlased, otsustas ENSV Rahvakomissaride Nõukogu tõsta, arvates 1. augustist 1940, riigi- ja omavalitsusasutistele kuuluvais põllumajapidamistes, samuti Eesti Seemnevilja Ühisuse ja Eesti Sordiparanduse Seltsi põllumajapidamistes teenivate põllutöölise töötasusid, aluseks võttes 21. juunil 1940 kehtinud palku rahas ja natuuras, järgmiselt:

- 1) aastatöölistel palk rahas ja natuuras:
 - a) kuni 600 kr. kuni 15%,
 - b) 601—700 kr. kuni 12%,
 - c) 701—750 kr. kuni 10%;
- 2) suvitöölistel palk rahas ja natuuras 6 kuu eest:
 - a) kuni 300 kr. kuni 15%,
 - b) 301—350 kr. kuni 10%;

- 3) päevatöölisel palk rahas ja natuuras:
 a) kuni 20 senti tunnis kuni 20%,
 b) 21—25 senti tunnis kuni 15%,
 c) 26—30 senti tunnis kuni 10%;
- 4) lüpsjatel palk rahas ja natuuras:
 a) kuni 20 kr. kuus kuni 20%,
 b) üle 20 kr. kuus kuni 15%.

Palga hulka ei arvata tööliste mitmesuguste eriülesannete eest makstavaid lisatasusid; need lisatasud ei kuulu ka kõrgendamisele.

Neis põllumajapidamistes, kus pärast 21. juunit 1940 on juba palku tõstetud, tuleb see arvata käesolevas otsuses tähendatud palgatõusu hulka.

Et eeltähendatud palgatõstmine teostuks ühtlastel põhimõtetel, selleks tuleb naturaalpalka väärtuse kindlaksmääramisel võtta aluseks järgmised hinnad: rukis — 17 s. kg, nisu — 21 s. kg, oder — 15 s. kg, kartul — 3,5 s. kg, taliviljapõhk — 1 s. kg, piim — 8 s. liiter, petrooleum — 30 s. kg, korter — 5 kr. kuus, küte (kuni 6 rm puid ja 60 rm hagu) aastas — 40 kr., põllu- ja aiamaa (ühes ettevalmistusega külviks) — 30 kr. ha ja heinamaa — 18 kr. ha, muu naturaaltasu väärtus aga vastava kindlustusameti poolt Põllutöölise õnnetusjuhtumite vastu kindlustamise seaduse põhjal määratud hindade alusel.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

Põllutöö Rahvakomissar G. Abels.

Rahanduse Rahvakomissar P. Keerdo.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

23. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus.

2. septembril 1940.

1. Muuta ära Vabariigi Valitsuse 1938. a. 8. detsembri ja 1939. a. 17. märtsi otsused Õpperaamatute Komitee asutamise ja tegevuse kohta.

2. Vabastada ametist Õpperaamatute Komitee juhataja Villem Altoa ja liikmed Hendrik Norman, Aleksander Veiderma, Järvo Tandre, Jaan Port, Jaan Ümarik, Johan Estam, Juhan Lang ja Elmar Araste, kõik arvates 1. septembrist 1940.

3. Teha Hariduse Rahvakomissarile ülesandeks korraldada õpperaamatute läbi vaatamist ja koolidele tarvitamiseks lubamist uutal alustel.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

24. ENSV Rahvakomissaride Nõukogu otsus.

4. septembril 1940.

Natsionaliseerida kirjastused ühes neile kuuluvate raamatukauplustega ja anda natsionaliseeritud kirjastused ühes nendele kuuluvate raamatukauplustega Riikliku Kirjastuskeskuse valdamisele ja valitsemisele.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

25. Natsionaliseerimisele kuuluvate laevandusettevõtete nimestiku täiendus.

Kinnitatud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 4. septembril 1940.

Alus: Riigivolikogu deklaratsioon pankade ja suurtööstuste natsionaliseerimise kohta (RT 1940, 77, 745).

I.

Natsionaliseerimisele kuuluvate laevandusettevõtete nimestikku (RT 1940, 85, 805) täiendatakse järgmiste ettevõtetega:

- | | |
|----------------------------------|---------------------------|
| 1. A/S. Merilaid ja Ko. | Tallinn, Aia 5a |
| 2. A/S. Eesti Laevandus | Tallinn, Olevimägi 10 |
| 3. Laevandus a/s. „Peipsi“ | Narva, Viru 19 |
| 4. O/Ü. „Kalandus“ | Tallinn, Tõnismägi 3 |
| 5. Täisühing Käsmu Laevaomanikud | Tallinn, Vabadusväljak 10 |

II.

Käesolev nimestik jõustub avaldamisega.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

Kergetööstuse Rahvakomissar A. Veimer.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja H. Haberman.

26. Algkooli ja keskkooli tunnikava määrus.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 2. septembril 1940.

Alus: Avalikkude algkoolide seaduse § 43 (SK VI 1938, 1, 3) ja Keskkoolide seaduse § 5 (RT 1940, 103, 1026).

I.

§ 1. Algkoolid ja keskkoolid töötavad 1940/41. kooliaastal siin lisandatud tunnikavade ja järgnevates paragrahvides antud juhtnõuete alusel. Muudatusi neis tunnikavades, kui need muudatused ei ole seotud riigi kulude suurenemisega, võib lubada Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna direktor koolijuhataja või direktori sellekohasel esitisel, millele on lisandatud algkoolide osas koolide inspektori ja keskkoolide osas koolide peainspektori arvamus.

§ 2. Õppetunni vältus on keskkoolis ja linna algkoolis 45 minutit, kuna maa-algkoolis kolme esimese tunni vältus on 50 minutit ja järgnevatel õppetundidel 45 minutit.

Õppetundide vaheajad on igaüks 10 minutit, peale einetamiseks määratud vaheaja, mille kestvus on 15—30 minutit.

§ 3. Võimlemist ja käsitööd õpetatakse tunnikavas näidatud tundide arvuga eraldi tütarlastele ja poeglastele, alates 5-st õppeaastast; riigi kulude suurenemise vältimiseks tuleb nimetatud ainetundideks ühendada kahe klassikomplekti õpilased soo järgi.

§ 4. Koorilaulu võib õpetada algkoolis ja keskkoolis iga 2-e klassikomplekti kohta üks tunnund nädalas, kusjuures igal koorilaulust osavõtjal õpilasel oleks vaid 1 tund koorilaulu nädalas.

§ 5. Õppenõukogu otsusel võib üksikuis klassides koondada mõne õppeaine õpetamist lühemale ajale ettenähtust suurema tundide arvuga, vähendades selleks ajaks nädalatundide arvu teistes ainetes, nõnda et need ained, mille tundide arvu vähendati, saaksid hiljem kõik oma tunnid tagasi. Algkoolis vajab see otsus koolide inspektori kinnitamist.

§ 6. Ilukirja õpetatakse 1., 2. ja 3. õppeaastal poole tundide kaupa ühenduses joonistamise või emakeelega; 4., 5. ja 6. õppeaastal õpetatakse ilukirja koos joonistamisega vajaduse järgi.

§ 7. Koolides, kus koolimaja ei võimalda kehalist kasvatust kinnises ruumis, võib halva ilma korral kasutada kehalise kasvatuse tunnid teiste õppeainete õpetamiseks. Kevadel võetakse kehalist kasvatust rohkem nende tundide arvel, millega asendati talvel kehalist kasvatust.

§ 8. Ühis- ja tütarlaste keskkoolides õpetatakse riigikaitse õpetuse asemel tütarlastele õppenõukogu valikul ja direktori kinnitusel esmaabi, kodundust ja käsitööd.

II.

§ 9. Üksikasjalisi juhiseid käesoleva määruse rakendamisel annab Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond.

§ 10. Käesolev määrus jõustub alates 19. augustist 1940. Sellest tähtajast arvates kaotab kehtivuse Algkooli, keskkooli ja gümnaasiumi tunnikava määrus (RT 1938, 30, 239).

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

Kooliosakonna direktor V. Alttõa.

ENSV üldharidusliku kooli üleminekutunnikava.

Õppeained	Klassid Õppeaastad	I A	II A	III A	IV A	V A	VI A	I R	II R	III R	IV R	V R	VI R
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. Eesti keel		8	8	8	6	6	5	4	3	3	3	3	3
2. Vene keel		—	—	—	5	5	5	5	5	5	5	5	5
3. Võõrkeel		—	—	—	—	—	4	4	3	3	3	3	3
4. Ajalugu		—	—	—	2	3	2	2	2	3	3	4	4
5. Konstitutsioon		—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2
6. Matemaatika		6	6	6	5	5	5	5	4	4	4	3	2
7. Füüsika		—	—	—	—	—	—	3	2	3	2	3	3
8. Astronoomia		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
9. Keemia		—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	2
10. Maateadus		—	—	—	2	2	2	2	2	2	2	1	1
11. Loodusteadus		—	—	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
12. Ilukiri		2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Joonistamine		2	2	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—
14. Joonestamine		—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—
15. Käsitöö		2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—
16. Laulmine		2	2	2	2	1	koorilaulu üks tund nädalas						
17. Kehaline kasvatus		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
18. Sõjav. õp. poegl., esmaabi ja kodundus tütarl.		—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2
Nädalas tunde		24	24	26	30	30	30	32	32	33	33	33	33

Alates algkooli VI kl. lisandub igas klassis 1 tund koorilaulu.

ENSV Vene õppekeelega üldharidusliku kooli tunnikava 1940/41. kooliaastaks.

Õppeained	Klassid Õppeaastad	I A	II A	III A	IV A	V A	VI A	I R	II R	III R	IV R	V R	VI R
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. Eesti keel		—	—	—	—	5	5	4	4	4	4	4	4
2. Vene keel		8	8	8	8	6	5	4	4	4	4	4	4
3. Võõrkeel		—	—	—	—	—	4	5	3	3	3	3	3
4. Ajalugu		—	—	—	3	3	2	2	2	3	3	4	4
5. Konstitutsioon		—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2
6. Matemaatika		6	6	6	6	5	5	5	4	4	4	3	2
7. Füüsika		—	—	—	—	—	—	3	2	3	2	3	3
8. Astronoomia		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
9. Keemia		—	—	—	—	—	—	2	1	2	2	1	2
10. Maateadus		—	—	—	2	2	2	2	2	2	2	1	1
11. Loodusteadus		—	—	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
12. Ilukiri		2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Joonistamine		2	2	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—
14. Joonestamine		—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—
15. Käsitöö		2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—
16. Laulmine		2	2	2	2	1	koorilaulu üks tund nädalas						
17. Kehaline kasvatus		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
18. Sõjav. õp. poegl., es- maabi ja kodundus tü- tarl.		—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2
Nädalas tunde		24	24	26	30	30	30	32	32	33	33	33	33

Märkused: 1. Alates algkooli VI kl. lisandub igas klassis 1 tund koorilaulu.
 2. Piiriäärsetel vene rahvusest elanikkudega aladel asuvates veneõppekeelega algkoolides võib kooliülalpidaja omavalitsuse ettepanekul ja koolide inspektori kinnitusel eesti ja saksa keele õpetamine ära jääda, kusjuures seetõttu vabaks jäänud tunnid kasutatakse kooliõppenõukogu otsusel koolide inspektori kinnitusel teiste ainete õpetamiseks.

ENSV Rootsi ja Läti õppekeelega alg- ja keskkooli tunnikava 1940/41. kooliaastaks.

Õppeained	A l g k o o l						K e s k k o o l					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Emakeel	8	8	8	6	5	5	4	3	3	2	2	3
2. Vene keel	—	—	—	5	4	5	5	4	4	4	4	5
3. Eesti keel	—	—	—	—	3	4	4	3	3	3	3	3
4. Saksa keel	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	3	3
5. Ajalugu	—	—	—	2	3	2	2	2	3	3	4	4
6. Konstitutsioon	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2
7. Matemaatika	6	6	6	5	5	5	5	4	4	4	3	2
8. Füüsika	—	—	—	—	—	—	3	2	2	2	3	3
9. Astronoomia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
10. Keemia	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	1
11. Maateadus	—	—	—	2	2	2	2	2	2	2	1	1
12. Loodusteadus	—	—	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
13. Ilukiri	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Joonistamine	2	2	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—
15. Joonestamine	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—
16. Käsitöö	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—
17. Laulmine	2	2	2	1	1	koorilaulu üks tund						
18. Kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
19. Sõjav. õpetus poegl. ja esmaabi ning käsitöö ja kodundus tütarlastele	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2
Kokku	24	24	26	29	30	30	32	32	33	33	33	33

Alates algkooli VI kl. lisandub igas klassis 1 tund koorilaulu.

ENSV Juudi õppekeelega alg- ja keskkooli tunnikava 1940/41. kooliaastaks.

Õppeained	A l g k o o l						K e s k k o o l					
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1. Juudi keel	8	8	8	6	5	5	4	3	3	3	3	3
2. Vene keel	—	—	—	5	4	5	5	4	4	4	4	5
3. Eesti keel	—	—	2	2	3	4	4	3	3	3	3	3
4. Saksa keel	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	3	3
5. Ajalugu	—	—	—	3	3	3	3	3	3	3	4	4
6. Konstitutsioon	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2
7. Matemaatika	6	6	6	5	5	5	4	4	4	4	3	2
8. Füüsika	—	—	—	—	—	—	3	2	2	2	3	3
9. Astronoomia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
10. Keemia	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	1
11. Maateadus	—	—	—	2	2	2	2	2	2	2	1	1
12. Loodusteadus	—	—	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
13. Ilukiri	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Joonistamine	2	2	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—
15. Joonestamine	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—
16. Käsitöö	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—
17. Laulmine	2	2	2	1	1	1	Koorilaulu üks tund					
18. Kehaline kasvatus	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
19. Sõjav. õpetus poegl. ja esmaabi ning käsitöö ja kodundus tütarlastele	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2
Kokku	24	24	27	30	30	30	31	33	33	34	35	33

Alates algkooli VI kl. lisandub igas klassis 1 tund koorilaulu.

27. Keskkoolide tegevuse korraldamise ajutine määrus.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 3. septembril 1940.

A l u s : Keskkoolide seaduse (RT 1940, 103, 1026) § 6, 8, 9, 10 ja 11.

1. peatükk.

Üldeskirjad.

§ 1. Keskkooli ülesandeks on kasvatada suure Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu teadlikke ja haritud kodanikke marksistlik-leninistlikel alustel ja neid ette valmistada kutsekoolidesse ja kõrgemasse õppeasutistesse.

Keskkoolide tegevuse korraldamine toimub käesoleva määruse ja teiste sellekohaste määruste ja juhendite alusel.

§ 2. Rahvakomissaride Nõukogu poolt määratud keskkoolide kursuse kestuse piirides kannavad keskkoolide klassid järjekorras nimetusi I, II, III jne. alates I klassiga.

§ 3. Keskkooliga võib tarbe korral ühendada mõne muu kooli või klassi.

§ 4. Keskkoolil on pitsat, mille kaju kinnitab Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond kooli ülalpidaja ettepanekul.

§ 5. Keskkoolide juures võib avada internaate õpilastele. Need internaadid töötavad Hariduse Rahvakomissari poolt antud juhendite alusel.

§ 6. Keskkooli asutamisel tuleb täita nõudeid, mis koolimajade, kooli kõrvalhoonete ja seadmete ning asukoha kohta on ette nähtud sellekohastes seadustes, määrustes ja Hariduse Rahvakomissari juhendites.

2. peatükk.

Õppe- ja kasvatustöö.

§ 7. Kooliaasta kestab 1. augustist kuni järgmise aasta 31. juulini. Tegelik õppetöö keskkoolis kestab vähemalt 35 nädalat kooliaastas. Õppetöö alguse, lõpu, vaheajad ja üldised ning kohalikud pühad määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 8. Õpilaste maksimaalarv I—III klassis on 50, IV—VI klassis 40. Õpilaste minimaalarvu, mille juures klass veel töötada võib, määrab Hariduse Rahvakomissar.

§ 9. Õpilased viiakse ühest klassist teise ja tunnustatakse koolikursuse lõpetanuks õppenõukogu otsusega õpilase õppetöö edu põhjal Hariduse Rahvakomissari poolt kehtima pandud korra järgi. Õpilast ei või jätta ühte klassi kauemaks kui kaheks õppeaastaks.

§ 10. Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond seab kokku nende õppeabinõude ja raamatute nimestikud, mille muretsemine on sunduslik kooli ülalpidajale.

3. peatükk.

Õpilased.

§ 11. Keskkooli I klassi võetakse vastu algkooli lõpetanuid valiku põhjal, mille tingimused määrab Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakond.

§ 12. Kõrgematesse klassidesse võetakse õpilasteks neid, kes selleks korraldaval eksamil näitavad, et nad võivad vastavas klassis tarvilise eduga töötada. Üleminekul ühest keskkoolist teise sama õppekavaga keskkooli eksami ei nõuta.

§ 13. Keskkooli astuda soovijate vanemad või hooldajad esitavad keskkooli direktorile avaldise ühes õpilase hariduse, perekonnaseisu ja sotsiaalse päritolu ning vanemate varandusliku seisundi tunnistusega.

§ 14. Keskkooli astujad vaadatakse läbi kooliarsti poolt. Kelle tervislik seisukord kaasõpilastele kardetav, neid kooli vastu ei võeta.

§ 15. Õpilastele, kes enne koolikursuse lõpetamist koolist lahkuvad, annab kool nende vanemate või hooldajate soovil õpilaste töö tagajärgede kohta sellekohased tunnistused.

§ 16. Keskkooli lõpetajale antakse sellekohane tunnistus, mis temale annab õiguse astuda ülikooli ja teistesse kõrgematesse õppeasutistesse vastavalt nende õppeasutiste vastuvõtu tingimustele.

§ 17. Eeskirjad õpilaste käitumise kohta koolis ja väljaspool kooli pannakse kehtima keskkoolide kodukordadega. Kodukorrad töötab välja keskkooli direktor ja kinnitab õppenõukogu. Kodukorrad peavad olema kooskõlas Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna poolt antud vastavate juhenditega.

4. peatükk.

Keskkooli ametiisikute ülesanded ja kohustused.

§ 18. Keskkooli direktori kohuseks on kooli õppe- ja kasvatustöö ning majandusala juhatamine, vastutus koolitöö korralikkuse ning kooli varanduse korrasoleku eest ja kooli asjaajamine kooskõlas seaduste ja määruste ning õppenõukogu otsustega. Eriti on direktori ülesandeks:

- 1) kooli esindamine ja läbikäimine teiste asutistega ning üksikute isikutega;
- 2) kooli puutuvate küsimuste selgitamine ja esitamine õppenõukogule arutamiseks ning otsustamiseks;

- 3) juhatuse andmine õpetajaile õppe- ja kasvatustöös, kusjuures direktoril on õigus õpetajaile korratuste puhul teha märkusi ja hoiatusi;
- 4) õppe- ja kasvatustöö jaotamine õppejõudude vahel;
- 5) järelevalve ja hoolitsemine, et koolitöö toimuks takistamatult ja et kõik õpetajad ja õpilased täidaksid oma kohuseid korralikult;
- 6) kooli seadmete ja õppeabinõude muretsemine;
- 7) kooli eelarve ja aruande koostamine;
- 8) kooli asjaajaja ja teenijate ametisse määramine ja ametist vabastamine.

§ 19. Kui klasside arv keskkoolis või keskkoolis ühes mõne teise temaga ühendatud kooli klassidega on vähemalt kaheksa, siis seatakse ametisse inspektor.

§ 20. Inspektor on kooli sisemises ning kasvatuslikus tegevuses abiks direktorile ja täidab viimase puudumise või haiguse korral tema kohuseid.

Keskkoolis, kus inspektorit ei ole, määrab direktor enese koolist puudumise ajaks määraliste õpetajate hulgast asetäitja.

§ 21. Õpetaja kohuseks on õppenõukogu koosolekust osavõtmine ning selle otsuste kui ka direktori korralduste täitmine, kusjuures õpetajal ei ole õigust lahti ütelda temale määratavast õppe- ja kasvatustööst.

§ 22. Koolist kui ka õppenõukogu koosolekust puudumise korral on õpetaja kohustatud sellest aegsasti teatama direktorile ühes puudumise põhjuste tähendamise

§ 23. Kasvatuslike ülesannete ligemateks täitjateks üksikutes klassides õppenõukogu valib õppejõudude hulgast klassijuhatajad, kelle kohused määrab õppenõukogu Hariduse Rahvakomissariaadi vastava juhendi põhjal.

Samuti valib õppenõukogu õppejõudude hulgast õppenõukogu sekretäri.

§ 24. Kooliarsti ülesandeks on õpilaste tervise eest hoolitsemine ning nende arstimine, valve kooliruumides tervishoidliku seisukorra järgi ja nõuandmine direktorile ja õppenõukogule kooli tervishoidu puutuvates küsimustes. Kooliarsti võib palgata ka mitme kooli peale.

Kooliarsti lähema töökorralduse paneb kehtima Hariduse Rahvakomissariaat kokkuleppel Tervishoiu Rahvakomissariaadiga.

§ 25. Asjaajaja on kooli kantselei ja majanduslikkude asjade korraldajaks.

§ 26. Kooliteenijate ülesandeks on koolihoonete kütmine, puhastamine ja muu korrashoid. Igas keskkoolis peab olema tarvilik arv teenijaid. Teenijate ligema töökorra määrab direktor.

5. peatükk.

Õppenõukogu ülesanded.

§ 27. Õppenõukogu ülesandeks on õppe- ja kasvatusküsimuste ning nendega ühenduses olevate muude koolieluküsimuste lahendamine. Eriti kuulub õppenõukogu tegevuspiirkonda:

- 1) õppe- ja kasvatusviiside arutamine;
- 2) õppekava läbivõtmise ulatuse ja ettenähtud piiridest kõrvalekaldumiste arutamine;
- 3) õppetööks tarvisminevate õppeabinõude valimine;
- 4) õpilaste vastuvõtmine, vastavatesse klassidesse paigutamine ja koolist eemaldamine, viimasel juhul teatades sellest kohalikule koolivalitsusele ning Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonnale ühes koolist eemaldamise põhjustega;

- 5) õpilaste käitumise ja hoolsuse hindamine, nende klassist klassi üleviimine ja kooli lõpetamise otsustamine;
- 6) koolielu korraldavate kodukordade vastuvõtmine;
- 7) esindajate valimine õpilaste vanemate esindusse.

§ 28. Õppenõukogu koosolekuid peetakse tarviduse järgi.

§ 29. Õppenõukogu koosoleku kutsub kokku kooli direktor või tema asetäitja enese algatusel või vähemalt $\frac{1}{3}$ liikmete nõudmisel.

§ 30. Õppenõukogu koosoleku päevakorra seab kokku direktor või tema asetäitja.

Igal õppenõukogu liikmel on õigus teha direktorile ettepanekuid küsimuste päevakorda võtmiseks.

§ 31. Õppenõukogu koosolekut juhatab direktor või tema asetäitja, protokolli õppenõukogu sekretär.

§ 32. Õppenõukogu koosolekul arutatud küsimused ja vastuvõetud otsused kantakse protokolliraamatusse.

§ 33. Õppenõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui temast osa võtab $\frac{2}{3}$ õppejõududest, nende hulgas koolijuhataja või tema asetäitja.

§ 34. Koosoleku otsus on kehtiv, kui selle poolt on enam kui pooled koosliiast ning kui selle otsuse on kinnitanud direktor.

Kui direktor õppenõukogu otsusega ei ühine, läheb küsimus enne otsuse täideviimist Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonnale otsustamiseks.

§ 35. Õppenõukogu koosoleku protokollile kirjutavad alla koosolekust osavõtnud õppenõukogu liikmed.

6. peatükk.

Õpilaste vanemate esindus.

§ 36. Kooli ja kodu vahel lähema ühenduse loomiseks direktor kutsub kokku õpilaste vanemate koosoleku vähemalt kaks korda aastas.

§ 37. Vanemate koosoleku ülesandeks on õpilaste abistamise ning õppe- ja kasvatustöösse puutuvate küsimuste arutamine ja tarbekorral oma soovide esitamine õppenõukogule.

§ 38. Vanemate koosolek on otsusevõimeline, kui on koos $\frac{1}{5}$ kõigist õpilaste vanematest või hooldajatest.

§ 39. Kõik kooli õppejõud võivad osa võtta sõnaõigusega vanemate koosolekust.

§ 40. Otsused tehakse vanemate koosolekul lihthälteenamusega.

§ 41. Vanemate koosoleku algul valitakse koosoleku juhataja ja protokollikirjutaja lihthälteenamusega. Koosoleku protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja, protokollikirjutaja ja koosoleku poolt valitud 3 isikut.

§ 42. Vanemate koosoleku sellekohase otsuse põhjal asutatakse kooli juurde õpilaste vanemate komitee. Komitee liikmed valib koosolek õpilaste vanemate või hooldajate hulgast üheks aastaks, iga klassi kohta 2 esindajat, kes koos direktori ja õppenõukogu poolt valitud kahe õpetajaga moodustavad õpilaste vanemate komitee koosseisu.

Komitee valib endale esimehe, kassahoidja ja sekretäri.

§ 43. Vanemate komitee aitab alal hoida ning süvendada ühendust kooli ja kodu vahel, arutab kasvatusküsimusi, aitab õpilaste toitluse ja tervishoiu olusid korraldada, organiseerib õpilastele kohaseid meelelahutusi ja õppekäike ning püüab võimaldada paremat edasijõudmist kehvematele õpilastele, muretsedes neile ainelist toetust.

§ 44. Vanemate komitee valib õppenõukogusse ühe esindaja, kellel on õigus õppetööd pealt kuulata. Vanemate komitee esindaja ei ole õigustatud tegema märkusi õppejõule, kuid võib esitada oma arvamused ja tähelepanekud direktorile.

§ 45. Vanemate komitee koosoleku kutsub kokku ja juhatab komitee esimees. Koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt pooled liikmed, nende hulgas komitee esimees ja kooli direktor. Otsuse tegemiseks on tarvis, et selle poolt oleks enam kui pooled koosolijaist. Vanemate komitee otsused hakkavad kehtima pärast nende kinnitamist direktori poolt.

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

Kooliosakonna direktor V. Alttõa.

28. Natsionaliseeritud tekstiiltööstuste saaduste müügi korraldamise juhend.

Alus: Sisekaubanduse korraldamise seaduse § 5 (RT 1940, 99, 985).

I.

§ 1. Kõik natsionaliseeritud tekstiiltööstuste tooted jagatakse turustamise mõttes siseturul kangaskaupadeks ja pudu- ning trikookaupadeks ja turustatakse vastavalt kahe müügikeskuse kaudu.

§ 2. Kangaskaupade müügikeskuseks on aktsiaselts „Kreenbalt“ ja pudu- ning trikookaupade müügikeskuseks Eesti Tarvitajateühisuste Keskuhisus (ETK).

Igasugused linad, rätid, tekid, vaibad, vatid, lõngad ja niidid turustab Kreenbalt. Pitsid, paelad, nõõrid, kalavõrgud ja vildi turustab ETK.

§ 3. Kreenbalt ja ETK teostavad ainult hulgimüüki, kusjuures nad kohustuvad pidama tarviliku arvu ladusid ja kaubapakkujaid jaotimüüjate varustamiseks.

§ 4. Natsionaliseeritud tekstiiltööstused likvideerivad oma senise kaubapakkumise võrgu ja korraldavad ümber oma müügiorganid nii, nagu see on vajalik müügikeskuste varustamiseks ja erandjuhtumel, kokkuleppel oma hulgimüügikeskusega, müümiseks jaotimüügiäridele ja tööstusile otse vabrikust, missugustest müükidest tuleb teatada vastavale keskusele.

§ 5. Müügikeskuste kaubaga varustamine toimub nende poolt antud kirjalike tellimiste alusel, mis üldjoontes koostatakse ja esitatakse tööstusile Kergetööstuse Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud üldkava kohaselt iga järgneva poolaasta kohta hiljemalt 1. juuniks ja 1. detsembriks ja üksikasjalikult täpsustatakse vastavalt turu nõuetele selleks sobival ajal, arvestades tööstuste kinnitatud tootmiskavade läbiviimise vajadust. Tööstusil tuleb oma laosolevaist valmiskaupadest pidevalt müügikeskusi informeerida.

§ 6. Kuni plaanikohase tootmise korraldamiseni varustatakse müügikeskusi nende jooksvate tellimiste kohaselt.

§ 7. Tööstused arvestavad oma tooteid müügikeskusele kindlate hindadega ja § 4 tähendatud otsemüükide puhul müüvad kaupu müügikeskuse poolt võetavate hindadega, tegemata erilisi kaalu- või hulgasoodustusi. Otse tarbijale müügi puhul tuleb kinni pidada jaotimüügi kohta kehtivaist eeskirjadest.

§ 8. Praakkaupad arvestatakse vastavalt alandatud hindadega, tehes sellekohaseid märkusi ka saatelehtedele ja arvetele. Kaupade rikkemise eest müügikeskuste ladudes tööstused ei vastuta.

§ 9. Kui mõni praakkaup vajab täiendavat hinnaalandust, toimub see tööstuse arvel tööstuse ja müügikeskuse vahel kokkulepitud korra kohaselt.

§ 10. Müügikeskuste poolt tellitud ja neile või nende korraldusel kolmandaile isikuile või asutisile üleantud kaupade eest müügikeskused tasuvad tööstusile hiljemalt 30 päeva jooksul arvates tellimise täitmisest kas sularahas või selleks kehtima pandud eeskirjade kohaselt.

§ 11. Kõigi müügi- (ka raudtee- ja laevaveokulud jaotimüüjani) ja laonduskulude katteks lubatakse müügikeskustele arvestada vabrikute hindadele juurde vajalikud juurdehindlused.

§ 12. Kaupade vedu müügikeskuste kesklattu või viimase korraldusel raudteejaama või sadamasse toimub tööstuse kulul ja vastutusel.

§ 13. Käesoleva juhendi eeskirjad kehtivad natsionaliseeritud tekstiilkäitiste saaduste turustamistingimuste kohta sõltumata enne natsionaliseerimist käitistes kehtinud turustamiskorrast.

II.

Käesolev juhend jõustub avaldamisega.

Tallinn, 5. septembril 1940.

Kaubanduse Rahvakomissar H. Allik.
Kergetööstuse Rahvakomissar A. Veimer.

III.

29. Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe otsus nr. 9.

2. septembril 1940.

Vabastan Gustav Abel'i tema omal palvel Harju maavanema kohalt.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

30. Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe otsus nr. 10.

2. septembril 1940.

Nimetan Harju maavanemaks Ruts Kivinurk'a.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

31. Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe otsus nr. 11.

2. septembril 1940.

Nimetan Mõisaküla jaoskonnakohtuniku Karl Paerand'i tähtsamate asjade kohtu-uurijaks, vabastades teda ühtlasi seniselt ametikohalt.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimees J. Lauristin.

Harju Maavalitsuse poolt maavolikogu ülesannetes 25. juulil 1940 vastu võetud ja Siseministri poolt 17. augustil 1940 kinnitatud kokkuleppel Sotsiaalministriga

32. Muudatus sundmäärusele juukselõikamise ja habemeajamise töötubade kohta Harjumaal.

Alus: Maakonnaseaduse (RT 1938, 43, 405) § 145 p. 14 ja Rahva tervishoiu korraldamise seaduse (RT 1940, 15, 113) § 16 p. 2 ja § 18.

Harju ajutiselt maavalitsuselt 13. mail 1937 vastu võetud ja Siseministrilt 8. juulil 1937 kinnitatud ning RT 1937, 86, 714 avaldatud Sundmäärus juukse-

lõikamise ja habemeajamise töötubade kohta Harjumaal § 10 muudetakse ja panakse kehtima alljärgnevas redaktsioonis:

§ 10. Kõik tööriistad peavad olema alati puhtad ja enne tarvitamist iga kord desinfitseeritud. Töötoas, kus puuduvad desinfitseerimiseks sellekohased aparaadid, tuleb vahupintslid puhtaks pesta pärast igakordset tarvitamist keeva veega; habemenoad, käärid ja juukselõikamise masinad puhastada, samuti igakordselt, piiritusega (mitte alla 70°), või formaliini, sapoformi või lüsoformi 2%-liste lahustega, või 1%-lise zephyroli lahusega. Kammid ja harjad tulevad pesta kuuma soodaveega või 2%-lise formaliini lahusega. Üldiselt peavad olema kõik juukselõikamisega seoses olevad abinõud töötamiskõlvulised ja terved.

Tekkinud lõikehaavade desinfitseerimiseks tarvitatagu joodtinktuuri või 1%-list tümoolpiirituse lahu, mis peab olema töötoas alati käepärast.

Harju maavanem G. Abel.

Maavalitsuse sekretär A. Ruusa.

Pärnu Maavalitsuse poolt maavolikogu ülesannetes
1. augustil 1940 vastu võetud ja Põllutööministri poolt
15. augustil 1940 kinnitatud

33. Lihajärelevaatuse taksid Vändra alevikus 1940/1941 majandusaastal.

Alus: Maakonnaseaduse (RT 1938, 43, 405) § 31 p. 23, Tapamajade ja lihajärelevaatuse seaduse (RT 1938, 17, 153) § 29 ning Põllutööministri määruse avalikkude tapamajade ja lihajärelevaatuse asutiste takside kinnitamise ja arvepidamise korra kohta (RT 1931, 86, 646) § 1.

1. Veistelt, kelle eluskaal üle 650 kg	Kr. 2.—
2. Pullilt, „ „ „ 330 kg	„ 1.50
3. Lehmalt, „ „ „ 330 kg	„ 1.40
4. Veiselt, „ „ „ alla 330 kg	„ 1.20
5. Vasikalt, lihakaaluga kuni 60 kg	„ —.20
6. Lambalt, kitselt	„ —.20
7. Sealt, lihakaaluga kuni 30 kg	„ —.25
8. „ „ 30—65 kg	„ —.65
9. „ „ 65—100 kg	„ 1.—
10. „ „ 100—130 kg	„ 1.35
11. „ „ 130—160 kg	„ 1.70
12. „ „ 160—200 kg	„ 2.—
13. „ „ üle 200 kg	„ 2.30
14. Hobuselt	„ 1.25
15. Veise veerandilt üle 80 kg	„ —.60
16. „ „ 40—80 kg	„ —.40
17. „ „ alla 40 kg	„ —.30
18. Seasingilt, ka lihalt tüki viisi müües, 1 sent kg.	
19. Lambasingilt	„ —.05

Pärnu maavanem G. Vestman.

Maavalitsuse sekretäri k.t. A. Lusik.